

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki (przewodniczący)

SSN Romuald Dalewski (sprawozdawca)

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania K.K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O.

o zwrot emerytury,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 27 czerwca 2023 r.,

zażalenia odwołującej się na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z dnia 5 kwietnia 2022 r., sygn. akt III AUz 135/21,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w W. do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 5 kwietnia 2022 r., Sąd Apelacyjny w W. odrzucił skargę kasacyjną.

Sąd drugiej instancji podniósł, że postanowieniem z 27 października 2021 r., Sąd Apelacyjny w W. odrzucił zażalenie K.K. na zarządzenie zawarte w pkt 2 postanowienia Sądu I instancji i oddalił jej zażalenie od tegoż postanowienia w przedmiocie odrzucenia odwołania. Odpis postanowienia Sądu drugiej instancji został doręczony pełnomocnikowi skarżącej przez umieszczenie w portalu internetowym sądu 2 grudnia 2021 r. 4 listopada 2021 r. (data stempla pocztowego k. 118 b) tenże pełnomocnik złożył wniosek o doręczenie odpisu w/w postanowienia

Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem. Jednakże wniosek ten został zaadresowany na kopercie do Sądu Okręgowego w O. i został przekazany Sądowi Apelacyjnemu, przez Sąd I instancji 14 grudnia 2021 r. za pismem z 9 grudnia. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczono pełnomocnikowi skarżącej przez umieszczenie w portalu internetowym sądu 25 stycznia 2022 r.

23 marca 2022 r. (data stempla pocztowego) pełnomocnik wniósł skargę kasacyjną.

Sąd Apelacyjny podniósł, że skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna.

Sąd drugiej przypomniał, że według art 357 § 2¹ k.p.c., postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym sąd uzasadnia tylko wtedy, gdy podlega ono zaskarżeniu, i tylko na żądanie strony zgłoszone w terminie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia. Uzasadnienie postanowienia sporządza się w terminie tygodnia od dnia wpływu do właściwego sądu wniosku o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem.

Sąd Apelacyjny podniósł, że wniosek o uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego został złożony błędnie do Sądu pierwszej instancji zamiast do Sądu Apelacyjnego. Do tegoż Sądu wpłynął dopiero 14 grudnia 2021 r. czyli po upływie ustawowego terminu, który kończył się 9 grudnia 2021 r.

Tym samym w ocenie Sądu drugiej instancji pisemne uzasadnienie wyroku nie powinno było zostać sporządzone, a to sporządzone bez podstawy prawnej nie wywołuje skutków prawnych, jako niedające podstaw do wywiedzenia skargi kasacyjnej, bowiem według § 4 art. 328 k.p.c., w związku z art. 361 k.p.c., sąd odrzuca wniosek spóźniony. Z treści ostatnio zacytowanego przepisu wynika, że sąd ma obowiązek odrzucić spóźniony wniosek o pisemne uzasadnienie wyroku (tu postanowienia), a zatem jego sporządzenie pomimo uchybienia terminu do wniesienia wniosku o sporządzenie uzasadnienia, powoduje, że uzasadnienie takie jest ułomne w tym sensie, że nie wywołuje skutków prawnych i nie otwiera w konsekwencji drogi do skutecznego wywiedzenia środków zaskarżenia, w rozpatrywanym wypadku skargi kasacyjnej.

Na marginesie Sąd Apelacyjny dodał, że rzeczony wniosek o pisemne uzasadnienie postanowienia Sądu drugiej instancji, w sytuacji gdyby został złożony

prawidłowo bezpośrednio do Sądu Apelacyjnego w dacie w której został złożony do Sądu Okręgowego byłby przedwczesny, bowiem skuteczne doręczenie przez system internetowy sądu tego wniosku nastąpiło 2 grudnia 2021 r., a przedmiotowy wniosek został nadany już 4 listopada 2021 r. czyli zanim zaczął biec termin do złożenia tego wniosku, co powodowało że i z tej przyczyny wniosek o uzasadnienie podlegał odrzuceniu i nie powinien być stanowić podstawy do sporządzenia uzasadnienia postanowienia Sądu drugiej instancji i nie otwierał skutecznej drogi procesowej do wywiedzenia skargi kasacyjnej.

Reasumując Sąd drugiej instancji podniósł, że skarga kasacyjna złożona w sytuacji sporządzenia uzasadnienia wyroku, które nie mogło wywołać dalszych skutków procesowych, podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Na postanowienie Sądu Apelacyjnego zażalenie wniósł pełnomocnik powódki. Skarżący domagał się uchylecia zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi apelacyjnemu. Ewentualnie wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i:

a) doręczenie pełnomocnikowi skarżącej postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym w dniu 27 października 2021 r. przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, lub

b) przywrócenie terminu na złożenie wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia całości postanowienia (co do pkt I i II) wydanego w dniu 27 października 2021 r. i doręczenie odpisu nieprawomocnego postanowienia wraz ze sporządzonym uzasadnieniem na adres Kancelarii (w przypadku uwzględnienia dokonując czynności przedkładam wniosek), lub

c) uznanie, że wniosek z dnia 4 listopada 2021 r. skierowany w dniu 4 listopada 2021 r. do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu poprzez nadanie w placówce Poczty Polskiej został złożony w terminie (*vide* dowód nadania i kopia wniosku),

d) zasądzenie kosztów postępowania za wszystkie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

e) Ewentualnie wnoszę o dostąpienie od obciążania wnioskodawczyni kosztami postępowania z uwagi na trudną sytuację finansową i zdrowotną.

Skarżący podniósł, że poniższe czyni koniecznym uchylenie lub zmianę nieprawomocnego postanowienia Sądu Apelacyjnego. Składając jednocześnie wnioski o doręczenie postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym w dniu 27 października 2021 r., ewentualnie o przywrócenie terminu na złożenie wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wraz z odpisem nieprawomocnego postanowienia, ewentualnie uznanie, że wniosek z 4 listopada 2021 r. skierowany 4 listopada 2021 r. do Sądu Apelacyjnego w W. został złożony w terminie do Sądu Apelacyjnego w W.

Skarżący zarzucił naruszenie:

1. przepisów Kodeksu postępowania cywilnego dot. doręczeń, tj. art. 130 i nast. k.p.c. w zw. z art. 357 k.p.c. oraz art. 328 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie lub nieprawidłowe zastosowanie lub pominięcie,

2. art. 15zzs⁹ ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych ze zm. w brzmieniu obowiązującym w chwili dokonywania czynności (dalej jako ustawa COVID-19) wraz z przepisami wykonawczymi poprzez ich niezastosowanie lub nieprawidłowe zastosowanie lub pominięcie;

3. zapisów zarządzenia nr 0210-25/21 Prezesa Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 2 września 2021 r. w sprawie doręczania pism przez system teleinformatyczny Portalu Informacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w W. oraz czynności z zakresu administracji sądowej związanych z prawidłową realizacją procesu doręczeń, w szczególności § 2 ust. 1 a), § 3 ust. 1, § 4 ust. 1, 2, § 6 ust. 1 w/w zarządzenia poprzez ich niezastosowanie lub nieprawidłowe zastosowanie lub pominięcie.

Skarżący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z:

1. Wydruk z Portalu dot. opublikowanego orzeczenia z 27 października 2021 r. wraz z informacją z Portalu na fakt opublikowania dokumentu, opisu, braku zawarcia informacji koniecznych dla uznania za doręczenie przez Portal, odbioru, dat dokonania czynności, adnotacji zawartych i widocznych dla pełnomocnika profesjonalnego w portalu i wydrukach dokumentów,

2. Dowód nadania wniosku w urzędzie Poczty Polskiej wraz z kopią wniosku, na fakt nadania wniosku w dniu 4 listopada 2021 r. do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, treści załączonego wniosku, adresata, daty dokonania.

3. Zarządzenie Prezesa Sądu Apelacyjnego nr 0210-25/21 na fakt wymogów koniecznych dla uznania czynności dokonywanych poprzez Portal Informacji za skuteczne i określenia kiedy dochodzi do skutecznego doręczenia profesjonalnemu pełnomocnikowi przez Portal Informacyjny (na datę dokonywania tych czynności przez Sąd),

4. Wydruk z czynności zarejestrowanych dla sprawy III AUz 135/21 z Portalu Informacyjnego na fakt opublikowania dokumentu, opisu, opisywanych czynności, braku zawarcia informacji koniecznych dla uznania za doręczenie przez Portal, odbioru, dat dokonania czynności, adnotacji zawartych i widocznych dla pełnomocnika profesjonalnego w portalu i wydrukach dokumentów,

5. Wydruk z Portalu Informacji dotyczący dokumentów i czynności z Portalu Informacyjnego na fakt opublikowania dokumentu, opisu, braku zawarcia informacji koniecznych dla uznania za doręczenie przez Portal, odbioru, dokonywanych i odnotowywanych czynności, dat dokonania czynności, adnotacji zawartych i widocznych dla pełnomocnika profesjonalnego w portalu i wydrukach dokumentów,

6. Dokument opublikowany w dniu 15 listopada 2021 r. wraz z informacją z Portalu na fakt opublikowania dokumentu, opisu, braku zawarcia informacji koniecznych dla uznania za doręczenie przez Portal, odbioru, dat dokonania czynności, adnotacji zawartych i widocznych dla pełnomocnika profesjonalnego w portalu i wydrukach dokumentów.

Skarżący podniósł, że konieczność powołania dowodów na tym etapie postępowania wynika z faktu wydania zaskarżonego postanowienia i pominięcia przez Sąd istotnych zdarzeń, które miały miejsce w toku postępowania i powołania się na fakty, które nie miały miejsca lub błędne interpretacje zdarzeń i treści wynikających z zapisów znajdujących się w Portalu Informacyjnym pełnomocnika skarżącej i dowodów z dokumentów oraz nie doprowadzi do przewlekłości postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione.

Sąd Najwyższy kilkakrotnie wyrażał stanowisko, że w przypadku wniesienia przesyłki do niewłaściwego sądu i przekazania jej następnie właściwemu sądowi, dla oceny zachowania terminu do wniesienia tego pisma miarodajna jest data nadania go przez sąd niewłaściwy do sądu właściwego, a nie data wpływu do sądu właściwego. Problem sprowadza się zatem do rozstrzygnięcia, czy przesyłka zawierająca wniosek o sporządzenie uzasadnienia została wniesiona, zgodnie z art. 357 § 2¹ k.p.c. i art. 165 § 2 k.p.c., do sądu właściwego. Problem został rozstrzygnięty przez judykaturę jednolicie co do sytuacji, gdy środek odwoławczy został wniesiony do sądu niewłaściwego – decyduje wówczas o terminie wniesienia data nadania przesyłki przez sąd niewłaściwy do sądu właściwego (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 października 2000 r., I CKN 967/00, niepubl.; z 10 maja 1999 r., II CKN 128/99, niepubl.; z dnia 28 października 2010 r., II UZ 24/10 niepubl.). Przedmiotem rozstrzygnięcia była także sytuacja, gdy nadawca wskazał prawidłowy adres i błędnie określił sąd – adresata (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 stycznia 1995 r., I PRN 123/94 i z dnia 27 sierpnia 2008 r., II UZ 38/08, niepubl.), co do której przyjęto, że termin jest zachowany, jeżeli podano prawidłowy adres sądu, natomiast bez znaczenia pozostaje omyłkowe wskazanie sądu niewłaściwego oraz błędne doręczenie przez pocztę przesyłki temu adresatowi pod innym adresem, niż wskazany na przesyłce. Z powyższych rozważań wynika, że decydujące znaczenie ma doręczenie przesyłki adresatowi, natomiast sposób doręczenia zależy od konkretnej sytuacji faktycznej. Przyjść zatem należało, że adresem w wypadku przesyłki kierowanej do sądu jest zarówno prawidłowa nazwa adresata, jak i prawidłowe wpisanie miejsca położenia siedziby sądu. Wadliwość adresu, powstała wskutek wpisania przez nadawcę błędnie adresu i w konsekwencji powodująca doręczenie przez urząd pocztowy przesyłki do sądu niewłaściwego, uzasadnia przyjęcie, że o zachowaniu terminu do dokonania czynności procesowej decyduje data nadania przesyłki przez sąd niewłaściwy do sądu właściwego.

Skoro zatem w przedmiotowej sprawie postanowienie Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 27 października 2021 roku zostało doręczone stronie, poprzez system informacyjny, w dniu 2 grudnia 2021 r., to termin do wystąpienia z wnioskiem o

sporządzenie uzasadnienia upływał z dniem 9 grudnia 2021 r. Nadawca wniósł przesyłkę do sądu niewłaściwego (Sądu Okręgowego w O.), a Sąd ten w dniu 9 grudnia 2021 r., za pośrednictwem operatora pocztowego, nadał tę przesyłkę do sądu właściwego (Sądu Apelacyjnego w W.). Ostatecznie przesyłka trafiła do Sądu Apelacyjnego w W. w dniu 14 grudnia 2021 r. W tym miejscu należy jeszcze raz podkreślić, że nie jest istotne kto, a mianowicie strona czy też inna osoba np. sąd pierwszej instancji, do którego błędnie przesłano pismo procesowe, złoży je w urzędzie pocztowym właściwie zaadresowane, decyduje bowiem data nadania przesyłki przez sąd niewłaściwy do sądu właściwego. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczono pełnomocnikowi skarżącej przez umieszczenie w portalu internetowym Sądu w dniu 25 stycznia 2022 r., natomiast skarga kasacyjna została wniesiona w dniu 23 marca 2022 r., a więc z zachowaniem obowiązującego terminu. Zgodnie bowiem z art. 398⁵ § 1 k.p.c., skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

[as]

T.L.